

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES

SLOVENIAN WORLD CONGRESS

DRUGA SVETOVNA KONFERENCA SLOVENSKIH ZNANSTVENIKOV »POTI ZNANOSTI K EDINOSTI SLOVENCEV«

Mrbor, Ptuj,

20. – 22. SEPTEMBRA 2001

VSEBINSKO POROČILO

Pri Svetovnem slovenskem kongresu smo prepričani, da se mora Slovenija pri svojem razvoju opreti tudi na svoje rojake, ki so v tujini izjemno spoštovani in so dosegli visok ugled v državah, kjer živijo.

Vedno bolj potrebujemo drug drugega, saj gre za ohranitev naroda in države. Za obstanek v združeni Evropi in v globalizacijskem svetu bodo naše najboljše sredstvo v slogi združena lastna pamet in znanje, bogate izkušnje rojakov, prizadevnost in poštenost. Pri Svetovnem slovenskem kongresu smo v sled tega odločili za programe ko naše rojake po svetu vabimo na tematska strokovna srečanja v Slovenijo. Doslej smo uspešno priredili dve konferenci slovenskih zdravnikov, pred dvema letoma srečanje gospodarstvenikov in lani prvič še znanstvenikov. Ta srečanja so dobre priložnosti za vzpostavitev trajnejšega sodelovanja in možnosti za vključevanje uglednih rojakov iz sveta v znanstvene in pedagoške procese v Sloveniji, in uresničevanje idej in načrtov pri odpiranju domačih institucij v svetovne procese znanja.

Na Drugi svetovni konferenci slovenskih znanstvenikov iz sveta in domovine, ki jo je priredil Svetovni slovenski kongres v sodelovanju z Univerzo v Mariboru, so se udeleženci ob minuti molka spomnili žrtev nečloveškega terorističnega napada na Združene države Amerike, ki je mnogim povabljenim onemogočil prihod na konferenco, med njimi tudi predsedniku Svetovnega slovenskega kongresa g. prof. dr. Borisu Pleskoviču.

Drugo Svetovno konferenco slovenskih znanstvenikov in raziskovalcev smo pripravili ob podpori Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Ministrstva RS za šolstvo, znanost in šport in z dragocenimi prispevki donatorjev.

Konferenca je obravnavala naslednje tematske sklope:

1. izkušnje slovenskih znanstvenikov iz sveta o sodelovanju v raziskovalnem in pedagoškem delu v domovini;
2. oblikovanje raziskovalne enote pri Univerzi v Mariboru s posebnim poudarkom na sodelovanju slovenskih znanstvenikov po svetu;
3. slovenska identiteta, informacijska družba in globalizacija in
4. razpravo o Venetih.

Konference se je udeležilo približno stodvajset uglednih slovenskih znanstvenikov in raziskovalcev iz domovine in iz sveta. Na konferenci ki jo je z zanimanjem spremljalo veliko udeležencev iz Slovenije, so iz tujine sodelovali: Minka Blachin, prevajalka iz Francije, prof. Dr. Mateja De Leonni Stanonik, zdravnica, Univ. of Tennessee Med. Center, ZDA; prof. dr. Hans Ferk, ekonomist, Hans Ferk & Partners, Nemčija; Ferk Michael, Nemčija; dr. Anton Jurgetz, Kemik, BMW Group, Nemčija; Hauck Sonja, Nemčija; dr. Patrik, Kolar, Slov.gospod. in raziskovalno združenje Bruselj, Belgija; prof. dr. Vladimir Kos, lingvist, teolog, pesnik, Japonska; mag. Marjan Kosem, mehanik, tehnolog, svetovalec (bivši podpreds Cleveland Motion Controls), ZDA; Kosem Mira ZDA; Kumer Liza, IBK Ingenieurbuero Kumer, Nemčija; Kumer Marjan, IBK Ingenieurbuero Kumer, Nemčija; mag Repina Lopič, višja med. sestra, Nemčija; prof. dr. h.c. Joerg Maier, Univ. v Bayreuthu, Nemčija; prof. dr. , Anton Mavretič, Fizik, Boston Univ, ZDA; Mavretič Darinka, ZDA; Mohar Valentin, Velika Britanija; dr. Dušan Petrač, fizik, Nasa, ZDA; dr. Dušan Povh, fizik, elektrotehnik, Nemčija; Rihar Frank, elektro inženir, Hydro Quebec Int., Kanada; dr. Franc Rode , Eride Inc., San Francisco, ZDA; dr. Eduardo Rubini, zgodovinar, Univ. v Bolognji, Italija; prof. Dilli Devi Shakija, Nepal; prof. dr. Vito Smolej, fizik, Cari Zeiss, Nemčija; prof. dr. Šavli Jožko, ekonomist, Italija; p. Ivan Tajništvo, Avstrija; prof. dr. Pavel Tulajev, Rusija; dr. Milan Vodopivec, ekonomist, Svetovna banka, ZDA; Volpi Lisjak Bruno, Ribiški muzej Tržaškega primorja Trst in Volpi Margarita, Italija.

Kot že lani na Bledu so tudi tokrat razpravljali o možnostih za dejavnejše vključevanje slovenskih znanstvenikov iz sveta v strokovne kroge oziroma institucije v Sloveniji. Zanimanja je veliko, žal pa je še vedno veliko ovir. Izhajajoč iz lastnih izkušenj nekateri slovenski strokovnjaki iz tujine, gre predvsem za neutemeljeno nezaupanje ter za dolgotrajne in zapletene administrativne postopke.

Konferenca je obravnavala tudi možnosti za ustanovitev Inštituta za sodelovanje s Slovenci po Svetu pri Univerzi v Mariboru, ki bi k sodelovanju v izobraževalne in raziskovalne procese v Sloveniji vključeval slovenske razumnike izven meja domovine, Slovencem v domovini pa omogočil vključevanje v iste mednarodne razvojne tokove v tujini. Ob tem mariborska univerza pričakuje tudi pomoč Svetovnega slovenskega kongresa. Prizadevanja za vseslovensko raziskovalno-znanstveno povezavo so pozdravili tudi državni sekretar na ministrstvu za šolstvo, znanost in šport, dr. Zoran Stančič, državna sekretarka za Slovence po svetu, Magdalena Tovornik in Franc Pukšič, predsednik državnoborske komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu. V dogovoru z ministrico za šolstvo, znanost in šport smo navzočim razdelili njeno pismo s povabilom za vključitev v povezavo v informacijski sistem o raziskovalni dejavnosti v Sloveniji SICRIS. Pismo je v prilogi.

Tematski sklop, ki ga je povezoval dr. Edvard Kobal, direktor Slovenske znanstvene fundacije je predstavil možnosti in prednosti študija na daljavo, dotaknil se je vprašanja slovenske identitete ter dobrih in slabih strani globalizacije.

Na željo in predlog slovenskih rojakov po svetu smo pripravili razpravo o Venetih. Potekala je drugi dan konference v prostorih ptujskega gradu. Dopolnila jo je pripadajoča razstava, ki smo jo postavili v sodelovanju s študijsko knjižnico Ivana Potrča s Ptuja. V prilogi je gradivo z odprtja razstave.

Konferenco slovenskih znanstvenikov iz sveta smo pospremili tudi z razstavo likovnih umetnikov iz tujine: Vide Pfeifer Sajko iz Stuttgarta in Mira Zupančiča iz New Yorka. Razstavni list je v prilogi.

Svetovni slovenski kongres je s pričujočo konferenco želel predstaviti številne slovenske znanstvenike, univerzitetne profesorje in akademike, ki predstavljajo izjemen potencial, ki se ga Slovenija ne zaveda v zadostni meri. Nekateri že vzpostavljeni konkretni stiki po lanskoletnem srečanju na Bledu pa so samo dokaz, da so taki dogodki izredno dobrodošli. Prireditelji ocenjujemo, da je bil tudi letošnji zelo uspešen, vsaj če sodimo po odzivu in pripravljenosti gostov iz tujine, da dejavno sodelujejo tudi na naslednjih tematsko podobnih konferencah.

Ob zaključku konference so **udeleženci sprejeli naslednje sklepe in predloge**:

1. Svetovni slovenski kongres bo do marca 2002 izdal Zbornik Druge svetovne konference slovenskih znanstvenikov. Udeležence, ki so aktivno prispevali k vsebinam bomo zaprosili, da do konca leta 2001 pošljejo svoje prispevke v slovenščini in angleščini na Svetovni slovenski kongres, Cankarjeva 1/IV, Ljubljana; Jani Čop, in sicer po možnosti v elektronski obliki na naslov ssk.up@eunet.si.
2. Imenuje se delovna skupina v sestavi: z Univerze v Mariboru in Centra za interdiscipline in multidisciplinane raziskave in študije (CIMRŠ) ga. dr. Manica Ulčnik-Krump, s Svetovnega slovenskega kongresa g. Franci Feltrin ter iz vrst slovenskih znanstvenikov v tujini g. prof. dr. Anton Petrač, g. prof. dr. Anton Mavretič in g. mag. Marijan Kosem. Skupina bo skladno z zahtevami Sveta CIMRŠ pripravila pobudo za ustanovitev Inštituta za Slovence po svetu Univerze v Mariboru pri omenjenem centru. Pobuda, ki bo predložena Svetu CIMRŠ predvidoma do konca oktobra leta 2001, bo vsebovala vizijo, vlogo in poslanstvo ter kratkoročni in dolgoročni delovni in finančni načrt inštituta.
3. Prof. dr. Anton Mavretič bo pripravil povzetek Druge svetovne konference slovenskih znanstvenikov po svetu. K sodelovanju bo povabil tiste udeležence, ki sicer niso imeli predavanja, so pa podali svoje prispevke ob razpravah, da pošljejo svoje pripombe, vtise in zaključke v pisni obliki kot članek ge. Jani Čop, na zgoraj omenjeni naslov.
4. Prof. dr. Antona Mavretiča so udeleženci Konference predlagali za predsednika iniciativnega odbora za organizacijo 3. Svetovne konference slovenskih znanstvenikov po svetu. Soglasno so se strinjali s predlogom, da bo naslednja, 3. Svetovna konferenca slovenskih znanstvenikov po svetu leta 2003 v Ljubljani. Trajala naj bi več kot samo tri dni.
5. Na naslednjo konferenco naj se vabijo tudi študenti dodiplomskega in podiplomskega študija obeh univerz v Sloveniji.
6. Naslednja konferenca naj vključuje tudi teme:
 - o sodelovanju znanosti in gospodarstva (npr. o bančništvu in investicijah oz. finančni realizaciji idej);

- o možnostih vključevanja slovenskih znanstvenikov v mednarodne znanstvene sklade v tujini,
- o najnovejših dosežkih raziskav o Venetih.

Programskim smernicam, predlaganim za pripravo naslednje svetovne konference slovenskih znanstvenikov dodajamo še predloge, ki nam jih je v pisni obliki posredoval prof. dr. Andrej Umek:

- Vloga Slovenskih raziskovalcev doma in po Svetu pri uresničevanju sklepa Predsedstva EU.
- Zagotavljanje kvalitetnih in zadostnih človeških virov za pravočasen vstop Slovenije v postindustrijsko družbo in
- vloga intelektualne elite pri tem.

Poročilo pripravila
Jana Čop